

елемент в роботу клуба і привчали публіку, що знала тільки українські пісні та танці, до серйозної роботи. Правда—задні часом сухі лекції не завсіди користувались великою популярністю у «громадського» загалу, але це не ставало на заваді членам клуба дуже акуратно ходити до нього: бо кожен там почував себе як вдома і міг що-разу знайти собі роботу до смаку і по власній силі.

Клубна старшина, щоб оживити лекційний репертуар, стала запрошувати «варягів» з Києва та з ін. культурних українських місць. Спроба вийшла на добре. «Варяги» зуміли оживити і зацікавити на віт танцюристу публіку.

З матеріального боку петербурзький «Громада» теж жило доволі добре. При

наймні торік вона мала змогу функціонувати в замінітім будинкові-ресторанові «Палкін», у якому як не без гордоїважуть петербуржане, «колись сам Шевченко часом випивав». А з осени мабуть перейде до другого не менш історичного будинку, у якому колись жив Пушкін, а потім квартирувало «охрannoе отдеleніe».

Правда, під кінець сезону горівонт «громадські» трохи був потьмарився, ка- жучи делікатно, «полемікою», старих з молодими, яку петербурзький кореспондент київського «Слова» зареєстрував, як новий проповідник «класової боротьби» серед українського громадянства, але з літньою спекою хмар разом з «генералами», розвіялись і в клубі знову запанували мир та тишіна.

А з осени клуб знов росточне свою користну роботу, і ми певні, що з більшим успіхом, ніж торік.

Бахано було б, щоб ця форма організації української інтелігенції прищепилася і по всіх більш-менш визначних українських містах. Мрія за теперішніх умов життя про щось інше, щось краще, крім «Громади», для увеселення місцевих магістрів, не приходиться. З теперішніх суворих часів українські клуби можуть бути єдиним способом для організації діл- ющих ще елементів. «Громада» можна буде зробити спбрую організацію, «передвижні» українські лекції. В них знайдуть собі притулок українські інтелігентні хори, ріжні українські любителі і губителі української штуки. При нашій інтелігентній безладі клубна форма організації була б найкращим ліком. Вона б зблизила інтелігентні армії з нашими «генералами», утворила б для цих останніх аудіторії і може б хоч трохи одягти їх од самоділства? Ми не можемо вже про те велике значення, яке могли б мати українські «громадські» гурти для школіткової молоді, для українського студентства—нашої надії на будущину: дебати з приводу рефератів, писання і читання Іх в українських клубах було б для наших юнаків найкращою школою, найміцніше організувало б Іх і підготувало до роботи на рідній ниві.

Вік. П.

ПО РОСІІ.

— Безплатні білети для залізничників слухаючи. Особливі коїсія при міністерстві доріг склали правила про видачу безплатних білетів для залізничників слухаючи. Цими правилами число безплатних білетів зменшується на половину: видається тільки три білети для смого служащо-го і три для його семейства, причому для проїзду по інших казенних залізницях видається по одному білетові і по два по місцевих. При всіх білетах повинні бути фотографічні картки. Білети I класа будуть видаватися тільки тим, хто одержує жалування не менше 2101 карб. в рік, 2 класа—не менше 801 карб., всім іншим

служащим—третього класа. Списки служа- щих, які мають право одержувати без- платні білети, ствержуються міністрем до- ріг. Коли служащий через 10 днів після видачі білета не використує його, білет рахується негодіщим. За неправильну ви- дачу білетів накладається штраф на тих, хто завідує цією справою: за неправильно виданий білет 1 класа—300 карб., 2 класа—200 карб. і 3 класа—100 карб.

(Б. В.)

— Помирілись. Виявляється, як повідомляють, «Бірж. Вѣд.», що Іван Кронштадтський же «простів» і зняв анафему віта- жаючи іоанітів «Архангела Михаїла», і той зараз пробує коло прославленого кронштадтського пастя.

— Справа про пограбування нас імпера- торських театрів. 13 augusta виборців відкри- то художньо-промисловий міжнародно виставку. З закордонних держав у виставці взяли участь тільки Австрія, Германія, Швеція та Японія; з Росії ж представлено

тільки деякі петербурзькі фірми,—немає ні московських, ні київських, ні одеських ні інших провідніх видачніх фірм; крім того немає ні Польщі, ні Фінляндії, які мали б до цього показати на виставці. Не зважаючи на таку мізерність виставки роспорядники впоряднили банкет, на якій було закликано коло півтори-тисячі народу.

(Рѣч.)

— На міжнародній художньо-промисловій виставці 12 augusta в Петербурзі відкри- то художньо-промислову міжнародно виставку. З закордонних держав у виставці взяли участь тільки Австрія, Германія, Швеція та Японія; з Росії ж представлено

тільки деякі петербурзькі фірми,—немає ні московських, ні київських, ні одеських ні інших провідніх видачніх фірм; крім того немає ні Польщі, ні Фінляндії, які мали б до цього показати на виставці.

Не зважаючи на таку мізерність виставки роспорядники впоряднили банкет, на якій було закликано коло півтори-тисячі народу.

(Рѣч.)

— Винахідник-самородок. «Рѣч» пові- домляє, що до Петербургу прибув само- родок—винахідник, селянин новгородської губернії Олександр Корольов. Корольов буває на всіх технічних курсах. Він дванад- цять років вже вивчає всяких смоляні вещества;

вивчаючи Іх, він видумав особливу живи- ту для фарбування нею зализ, каміні, дерева, штукатурки і ін. Ця живиця кош- тує дуже дешево, не пропускає тепла і лежко обмивася сід бруду. Нею можна обмивати стіни в хатах—внутрішні і надвірні. Корольов збудував в селі невеличку майстерню. Коли розшукають, Гі- судин Свіржблі заявляє на суді, що бом- би були доставлені в Петербург не для експопріїції, а виключно для арешта. Голова суду здивован запитує: «я це для арешта?—А дуже просто—одповідає під- судний.—Пундарі довідався, що ми відмови- лися від експопріїції, а арештувати нас йому було потрібно. От він і повіз вкупу з хандаром Богдановим бомби до Петер- бургу. Адже бомби в нього на кватирі були і він всім порякував. Післудний Чу- дов дивується, через що «головного орга- нізатора експопріїції» викликають в суд не як підсудного, а тільки як свідка. Його треба арештувати і судити вкупу з нами, каже Чудов. Голова пояснює, що в суд Пундарі викликано не тільки для по- свідчення і що «зважаючи на ход процеса він, може, був би і арештований». Після цього допитували свідків, які всі засвідчили невиновність підсудних. Особливо ці- каве пояснення дія Сурпукі; вона від- зала, що напередодні трусу у Хутоненса, смерком, в його повітку уївішов якісь незнайомий юний чоловік, пробув там декілька хвилин і швидко зник. Під час трусу, як відомо, у Хутоненса в сараї було заложено діамант. Всі підсудні казали, що ді- наміт був тільки на кватирі Пундарі. Після короткої наради суд віправив всіх під- судних і постановив випустити Іх з під- арешту.

(Рѣч.)

— Отруїлись проскурарами. «Русское Слово» повідомляє, що цими днями у Чалтах от- рується проскурарами багато парадіїв місце- вої церкви. Виявилось, що проскурари купили борошно, змішане з якою-то отру- тою.

— До визволення Набокова. Через декілька хвилин після свого визволення Набо- ков поїхав в своє село, в десяти верстах від станції Сіверської. На самій стан- ції селяні—ізвозчики піднесли йому хліб- сіль. На півдороги, в селі Вира, місцева пожарна команда, в якій був Набоков, піднесла йому хліб-сіль і квітки. В селі Рождество селяні з двох сіл—Рож-

дество і Грясної—збудували перекинуту

через шосе арку з рослини і квітів. Ші- цею аркою чекав проїзд Набокова великий народ. Селяни тут зібралися.

— Під час візиту до залізничників слухаючи. Особливі коїсія при міністерстві доріг склали правила про видачу без- платних білетів для залізничників слухаючи. Цими правилами число безплатних білетів зменшується на половину: вида- ється тільки три білети для смого служа- ючого і три для його семейства, причому для проїзду по інших казенних залізницях видається по одному білетові і по два по місцевих. При всіх білетах повинні бути фотографічні картики. Білети I класа будуть видаватися тільки тим, хто одержує жалування не менше 2101 карб. в рік, 2 класа—не менше 801 карб., всім іншим

служащим—третього класа. Списки служа- щих, які мають право одержувати без- платні білети, ствержуються міністром до- ріг. Коли служащий через 10 днів після видачі білета не використує його, білет рахується негодіщим. За неправильну ви- дачу білетів накладається штраф на тих, хто завідує цією справою: за неправильно виданий білет 1 класа—300 карб., 2 класа—200 карб. і 3 класа—100 карб.

Піднімались вгору 15 годин, а спускались вниз 7 годин, і вернулись долому в 12 годин ночі. На самому верху знайдено дві палици, застромлені в сніг. На вишині коло 4½ верст попадались сліди тури; тут же знайдено багато всяких кісток і між ними ще свіжу голову птички шолохвостики. Трошки низче попадались незабудки і інша дика рослина. Тут же літало багато диких птахів.

(Рѣч.)

Маленький фельєтон.

Вірші в прозі.

Студентов Голодрабому теть чисто на- дійшли краї. Продав ото старі штані та чотири пляшки з під пива тай прохарчу- вався з тиждені чи що. А це хоч вільми обіми голову тай безвісти біжи. Ходить Голодрабий по кімнаті, свистить, свистить: «Це не вмерла Україна», а далі піде тай підійтися коло того будинку, де раніш облав. Пройде раз, другий...

Кине заздрим оком на вікно, прочита оповідь: «Здесь для г.г. студентов даю обіди на свежим масле и по сплучу холери исклюючально на перевареной воді»—так й знов і до дому.

— Мені який було, одхожий промисел

вигадати, щоб коли не коли перепадав

той карбованець?—з думки не виходило Голодрабому.

— Ах ось раз увечері, коли Голодрабий лежав на ліжку і перебрав в думці наймачніші страви, його ішибнуло в голову.

— А чи не взялись часом за літературу?... Вже кращого ремесла не пригада- єшь. Маєш папір, перо—от тобі і весь інвентарь, уся зброя. Пиши з Богом та додержай грошики!..

— Мені холодно... промовила ти тихо.

Я мовчай скинув з себе плащ і заку- тав тебе, мов дитину малу.

— Ти прихлилася до мене.

— Я вважаю твої маленькі зірки.

— І дивився на нас місяць з гори ясним

радісним поглядом.

— Чи пам'ятаєш ти все це, моя зоре ясна?

— Голодрабий скінчив і зіткнув так, наче тяжкого лиха збувся. Перечитав,—і сам не відізвав свого твору: таким віному здавався гарним.

— Днів що з три вилиував він мову та стиль. Вкінці переписав чистенько і од- ніс до редакції.

— Редактор пробіг очима твір і попросив навдати через тиждень чи що.

— Голодрабий почав ждать. Довгенько ваявся цей вірш в редакції, а одного ра- зу якось такі підсکочив під руку редакто- рові. Той пробіг його нашвидку очима, і здавав йому початок дуже декадентським—викреслив. Потім середину була занадто вже розвезена. Він викреслив все, тільки зоставив слово «Дніпро» та трохи нижче слово: «лютували». Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

— Невдовзі він обмірював цю справу, то ве- більше та більше радість обхоп- плювала його.

І виправив слово „кричав“ на слово „сичав“.

Одного разу Голодрабій, коли в його вже із думки випав той вірш, прочитав у відділі „всчиня“ таке: „Дніпро мотував. Десь в лісі сичав сич. Наш човен неслось надом носом. Голодрабій“.

— Ну, що ж? — думав він. Хай буде так. Треба стерпіть на перший раз.

А коли діждав першого числа, то вставши раніше, підгливеся, умися, зачесався і пішов в редакцію по гонорару. Касир приняв його дуже привітливо. Погонів як з рідним.

— Не сумуйте, парубче! — сказав він в кінці. — Шляхи до слави заросли терном та будяками, але дістать Бог, все переможеть і буде чоловіком!

По цих словах одрахував Голодрабому три копії за три рядки, і той в підійому настрої вийшов на улицю. Підійшов до яких, підгливеся, умися, зачесався і пішов в редакцію по гонорару. Касир приняв його дуже привітливо. Погонів як з рідним.

— Не сумуйте, парубче! — сказав він в кінці. — Шляхи до слави заросли терном та будяками, але дістать Бог, все переможеть і буде чоловіком!

Причина арешту невідома.

◆ З Волині. „Учильни листарства“ в Житомирі. Св. синод, асигнував 10.000 карб. на одкриття в г. Житомирі школи листарства. (В. В.).

◆ Шукав меду — знайшов домовину. Один селянин в с. Сошині, ковельського пов., пішов до гаю, щоб забрати з дупла пчіл. Лісти треба було дуже високо. Коли він був уже близько, несподівано викусила його бжола. Переліканій він поскувався і полетів долоду та й вже не встав середній. Небіжчик зовсім молодий чоловік; по собі він лишив молоду вдовицю і маленьке дитя. (Од. власн. кор.)

◆ Грім убів. Кілька днів тому в м-ку Несухої, ковельського пов., була велика буря. Один чоловік, Захаркін Марко, вертався з поля до дому. Не дохочачи може ступні десяти до хати, вин упав, прибитий громом. Сталось це пізньше вечором і ніхто того не бачив, а знайшли небораку тільки аж другого дня вже незивого.

(Од. власн. кор.)

◆ З Чернігівщини. Розбіщаство. В с. Уланові, глухівського пов., невідомі розбішки пограбували церкву і на дверях її розпилили вбитого сторожа.

(Од. власн. кор.)

◆ Сьогорішній недорід. З початком августи місяця в глухівському повіті уже є закінчилися житва. З десетини пересічно збрали 6—7 кіл; але подекуди й не більше двох кіл. (Од. власн. кор.)

◆ З Полтавщини. На збудування пам'ятника Т. Г. Шевченкові от 1 січня і до 1 августи цього року до каси полтавської губернської земської управи вступило 3,578 карб. 60 коп.; за один місяць іюль, між іншим, надійшло 1,024 карб. 97 коп. (П. Г.)

◆ Озброєний напад на лікарня. 12 августи у 8 год. увечері в м-ко Мачухи з Полтави від'їхав повітовий земський лікарь д. Натаансон. Коли він проїхав може верстов з шість і порівнявся з с. Вільшанікою, на нього напали два кінні стражники осетині і, наставивши рушниці, почали вимагати в його броши. Даремно Натаансон запевняв стражників, що він лікарь, що до дому з великих брошей при ньому немає; мусив таки oddати йм останні 20 карб. Але осетинам цього було мало і вони стягли у Натаансона в пальці ще й брілантовий перстень. Дали наказавши д. Натаансону, щоб він ішов потихеньку, коли не хоче бути вбитим, осетини зникли. Але приїхавши до Мачух, лікарь по-відомо про свою пригоду волості, а звідти вже сповістили повітову поліцію. Другого дня, д. Натаансон приїхав до полтавського справника Зтурі, який показав йому всю повітову осетинську сотню. Між іншими лікарь та фурман вінівали тих обох стражників-експропраторів. Іх зажажав прокурора негайні було заарештовано й опровергнуто до тюрми.

◆ Нова тюремна лікарня. Головне тюремне управління дігнувало на нову лікарню при луцькій тюрмі 100.000 карб.

Лікарню цю буде закінчено цього року. А тепер, як що з'явиться холера, при луцькій тюрмі тимчасом зроблено дерев'яний барак на 120—150 вязянів і зготовлено на 70—80 ліжок запасне по-мешкання.

◆ З Київщини. Арешт злочинців. В. с. Почапиниця, звенгородського пов., в маєтку пана Преснухіна під час рощоту по-денних місцевій селянин Рибніцький дру-гий з с. Моринець Пономаренко взяли список робітників і 51 карб. броши, щоб порошитувати тих робітників, і самі зникли. Каюжуть люди, що потім вони гарно оглянулися, а Пономаренко навіть спровів студентського картузу. Але щоб країце кінці поховати, вони найшлися в одній бабі в с. Тарасівці молотити хліб і передіглис тоді в просту селянську одіж. У селян тільки й балочки було, що у баби Параски молотять „скубенти“... Та 9

чоловічі. Спвали й гралі кожен оркестр і хор національно і вкупі. Тут продавали книжечки з повним текстом пісень. Гарно, як би і на наших концертах зараз продавали такі книжечки, щоб приєднати до більшому школі. Не було більше школи ніякої поліції; люде йшли собі повагом, іноді у парі чоловік з жінкою. Ось під'їхала і пішла в школу з бюлетнем якася бабуся, зоставивши коло конячкі маленькою унуку.

Нічий голос тут не пропадає. Як що кому по діям трапляється у день виборів по-бити у чужій округі, то його голос там і приймають, а потім пересилают в те місто, де завше живе полаватель.

Вибирають до сейму поспіль відповідно до численності кожної партії в всій країні. Ні одна партія не подавляє другої своєю більшістю. Пропорціональні вибори дають змогу і невеличким гуртам людей мати своїх представників у парламенті.

Урядом відповідно до членів країні, і вони не мають зовсім ко-ріння серед простого люду. Але їх культурний вплив дуже здоровий. Фінні абсолютно перемагають численністю. Межи сім'ї двома народами йде гостра боротьба, та не такі хіхи, як поляків з українцями або що, а боротьба культурна. Кохен на-рід засновує, як можна більше, школ, як найкраще їх обставляє, щоб привабити ді-тей, ширити свої газети, книжки, а щоб до поліції чи до жандармів відати, щого тут не водиться! Гостра боротьба йде, як і повинно бути, в університеті. Тут рядом дві мови, але фінні останніми часами додаються собі повного університету зо-всіма дісциплінами.

Фінляндію заправляє сейм разом з сенатом. Порядок вибору членів до сейму та-кій чудовий, якого немає ніде по Європі.

Вибрати і бути обраному можна усякому фінляндцеві — чоловікові чи жінці. Нікого не позбавлено виборчих прав, і в тепе-

сього августи обстули у бабі Параски клуню 15 стражників на чолі з становим Шилінським і обох тих „скубентів“ за-арештували. (Од. власн. кор.)

◆ Труси й арешт. З м-ка Смілі, черкаського пов., нам пишуть: 12 августи з наказу жандармської адміністрації місцева поліція потрусила в Смілі Г. Когана, Мих. Бахера й С. Махалина. Труси роблено дуже пильно: без огляду поліцейських не зосталось, здається, ні однієї складки пантери, ні однієї складки ганчірки. Проте протизаконного нічого не знайдено; забрато у де-кого листування то що. Під час труси д. Бахера не було вдома, а д. Махалина не було навіть в Смілі. Другого дня, коли Махалин приїхав, його арештовано й посаджено в сміліанський арештний дім. Причина арешту невідома.

◆ З Волині. „Учильни листарства“ в Житомирі. Св. синод, асигнував 10.000 карб. на одкриття в г. Житомирі школи листарства, виліпив в смак шклянку; потім взяв корець насіння, тинув торговці свій гонорар і пішов до дому.

З тієї пори і десятому заказував не міністар в літератори.

Майорський.

ПО УКРАЇНІ.

◆ У Київі. Затвержено смертний присуд.

В справі про два розбійні напади Е. Данилова приговорено повісити і тепер цей присуд уже затвержено.

◆ Заміна смертної кари. Селянам Феп-ралову й Бузиному, яких київський воєнно-окружний суд за збройний опір стражникам приговорив був до кари на смерть, смертну кару замінено на довічну каторгу.

◆ Вісти з суда. Смертний приговор. 14 августи в київському воєнно-окружному суді в справі про убивство почтальчика Бабенка біля с. Білощерківки, лохвицького пов. (на Полтавщині), підсудного Вас. Ілліщенка приговорено повісити. Боронив його на суді пом. прис. адв. І. Л. Сквор-ський.

◆ В справі про убивство військового писаря Яковлевського київського воєнно-окружного суд і при другому розглядінні 14 августи призначив винним підсудного підпоручника 5-го саперного батальону Александра Рульова і приговорив його до арешту на гауптвахті на 6 місяців з обмеженням дея-ків прав.

◆ Холера у Київі. За останні два дні у Київі в Олександровській лікарні приставлено кілька душ, що хорі ніби на холеру. Але поки що напевно це не винесено.

◆ Нова тюремна лікарня. Головне тюремне управління дігнувало на нову лікарню при луцькій тюрмі 100.000 карб.

Лікарню цю буде закінчено цього року.

◆ З Київщини. Арешт злочинців. В. с. Почапиниця, звенгородського пов., в маєтку пана Преснухіна під час рощоту по-денних місцевій селянин Рибніцький дру-гий з с. Моринець Пономаренко взяли

список робітників і 51 карб. броши, щоб порошитувати тих робітників, і самі зникли.

Каюжуть люди, що потім вони гарно оглянулися, а Пономаренко навіть спровів студентського картузу. Але щоб країце кінці поховати, вони найшлися в одній бабі в с. Тарасівці молотити хліб і передіглис тоді в просту селянську одіж.

У селян тільки й балочки було, що у баби Параски молотять „скубенти“... Та 9

чоловічі. Спвали й гралі кожен оркестр і хор національно і вкупі. Тут продавали книжечки з повним текстом пісень. Гарно, як би і на наших концертах зараз продавали такі книжечки, щоб приєднати до більшому школі. Не було більше школи ніякої поліції; люде йшли собі повагом, іноді у парі чоловік з жінкою. Ось під'їхала і пішла в школу з бюлетнем якася бабуся, зоставивши коло конячкі маленькою унуку.

Нічий голос тут не пропадає. Як що кому по діям трапляється у день виборів по-бити у чужій округі, то його голос там і приймають, а потім пересилают в те місто, де завше живе полаватель.

Вибирають до сейму поспіль відповідно до численності кожної партії в всій країні. Ні одна партія не подавляє другої своєю більшістю. Пропорціональні вибори дають змогу і невеличким гуртам людей мати своїх представників у парламенті.

Урядом відповідно до членів країні, і вони не мають зовсім ко-ріння серед простого люду. Але їх культурний вплив дуже здоровий. Фінні абсолютно перемагають численністю. Межи сім'ї двома народами йде гостра боротьба, та не такі хіхи, як поляків з українцями або що, а боротьба культурна. Кохен на-рід засновує, як можна більше, школ, як найкраще їх обставляє, щоб привабити ді-тей, ширити свої газети, книжки, а щоб до поліції чи до жандармів відати, щого тут не водиться! Гостра боротьба йде, як і повинно бути, в університеті. Тут рядом дві мови, але фінні останніми часами додаються собі повного університету зо-всіма дісциплінами.

Фінляндію заселяють два народи: фінні та шведи. Тут останніх дуже мало. З них складаються більш заможні верстри громадянства, і вони не мають зовсім ко-ріння серед простого люду. Але їх культурний вплив дуже здоровий. Фінні абсолютно перемагають численністю. Межи сім'ї двома народами йде гостра боротьба, та не такі хіхи, як поляків з українцями або що, а боротьба культурна. Кохен на-рід засновує, як можна більше, школ, як найкраще їх обставляє, щоб привабити ді-тей, ширити свої газети, книжки, а щоб до поліції чи до жандармів відати, щого тут не водиться! Гостра боротьба йде, як і повинно бути, в університеті. Тут рядом дві мови, але фінні останніми часами додаються собі повного університету зо-всіма дісциплінами.

Фінляндію заправляє сейм разом з сенатом. Порядок вибору членів до сейму та-кій чудовий, якого немає ніде по Європі.

Вибрати і бути обраному можна усякому

фінляндцеві — чоловікові чи жінці. Нікого не позбавлено виборчих прав, і в тепе-

чому дісциплінами.

Фінляндію заправляє сейм разом з сенатом. Порядок вибору членів до сейму та-кій чудовий, якого немає ніде по Європі.

Вибрати і бути обраному можна усякому

фінляндцеві — чоловікові чи жінці. Нікого не

20 томів і коштуватиме воно по передплаті 15 карб.

Цими дніми наш славнозвісний музикант М. В. Лисенко випустив у світ свою "Збірку народних пісень в хоровому роскладі, пристосованіх для учнів молодшого та підстаршого віку у школах народних. Упорядник М. Лисенко". Зміст: Передмова.—Дитячі ігри.—Весняні ігри дівочі (танки, ігри, городки).—Пісні обрядові: Весна, Літо, Зіма.—Пісні з побуту: родинні, про любовь.—Пісні історичні: козацькі, гайдамацькі, бурлацькі чумачькі, некруські, цехові.—Додаток (пісні дитячі, молодечі, веселі). Ціна збірки 1 карб. 25 коп.

= Вийшло 8 число українського місячника "Економіст", зміст його: К. С. Консумційні (потребительські) спліхи на Україні.—О касах наших торговельних спліхах.—Внесення П. Т. Войнаровського і тов. в справі відповідження селянської посполитості (далше).—А. І. Автономія України.—Лихва. Поворот до випасу свиней на пасовищі.—Обігнання Краєвого Союза Ревізійного у Львові з дня 31 серпня 1908 р. до союзових створишень заробкових і господарських.—Новинки.

Театр і музика.

— В театрі купецького зібрання у Києві 22 августи, в п'ятницю, в труппі П. К. Саксаганського відбудеться бенефіс артистів С. Б. Попової; виставлено буде: "За двома зайцями".

— Добродійний спектакль. В с. Сахнівщині, константиноградського пов. (на Полтавщині), гурток аматорів дав дві вистави: одні раз виставлено було "Сто тисяч Карпенка-Карого і з цієї вистави прибуток пішов на фонд будування місцевої школи та на будування пам'ятника Шевченкові у Києві; а другого разу виставлено було Карпенкового ж "Мартину Борулю" і прибуток з цієї вистави пішов тільки на будування місцевої школи. Од обох вистав чистого прибутку було 65 карб.

— Українська вистава в Ромнах. 10 авг. в Ромнах виставлено було: "Дай серцю волю, заведе в неволю". Ця вистава улаштована місцевим давне вже істнувшим "русько-українським" гуртком. Коло цієї справи стоїть орудар Н. Орел, заходами якого в останні три роки тут організується молодь—аматори коло театру, силами яких тільки і робились не дуже часті вистави. Збор був повний, цікавість і захоплення глядачів надзвичайні. Інтерес у роменців до свого рідного театру великий, а цієї потреби ніде задоволити. Наши українські трупи десь ширяють по Омськах та Дніпровських, а таке місто, як Ромни, не заглядають.

Цій виставі надав більшою цікавості д. Волошенко, відомий бандурист, який виступав у другій лії, прославивши під бандуру дві пісні "про правду" та "ходить гарбуз по городу". Проста, безпосередня гра з власним співом сподобалася, і д. Волошенкові довелось вислухати чимало оплесків і привітанів. Кожен артист був на своєму місці. Особливо виділялися з них д. Манжевський в ролі Івана сироти, Хуторна—Маруся, Золотаренко—Семен, Михайлівська—Одарка і Орел. Е. П.

— Український вечір. В г. Зінькові (на Полтавщині), в залі дома дворянства, цими днями одбувся український літературно-вакально-музичний вечір, прибуток з якого призначено на будування у Києві пам'ятника Т. Г. Шевченкові. "Заповіт" публіка прослухала стоячи.

Аматорська вистава у М.-Перещепині, константиноградського повіту (на Полтавщині). В середу 6 авг. було виставлено приїздами з Полтави аматорами драму Т. Шевченка "Назар Стодоля". Виконання пісні було не бездоганне. За винятком артистів в ролях Гали, Сотника та Назара і Гнати, які грали хоч трохи з чуттям і хистом, всі остани виконали ролі досить кепсько. Okрім того, з пісні було де-що випущено. Але ж не дивлячись на це, публіка була задоволена; бо українські вистави бувають там дуже рідко. На цю виставу глядачів прийшло мало не вдвое більше, ніж на попередні дві московські, що ставились два тижні тому назад.

— "Урієль Акоста" в труппі Л. Сабініна. 9-го августи відбулась уперше в Катеринославі вистава "Урієль Акоста" Гукова в українському перекладі трупою Л. Сабініна. Декорації і убрани мали деякі дефекти з боку невідповідальності своєму часові; наприклад, у жінок були сучасні присци. Грали дуже добре і без усякого шаржу. Переклад пісні зовсім не поганий, майже цілком гарний. Публіки в театрі було багато. Враження, вистава зробила велике. По кожній дії були велики оплески. В підвищенню настрою публіка пішла до дому, дякаючи на цей раз Л. Сабініну за естетичне задоволення. М. Ст.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

ЧЕРНІГІВ. Археологичний з'їзд. Не дивлячись на те, що не всі ще реферати було розглянуто, графиня Уварова призначила кінець з'їзду на 12 августи. У другій годині дня почали збиратися члени з'їзду смутні та невеселі.

Коли зібралися коло половини членів, в селі, коли громада зібрається Івахненки, бо в селі вже добре наступники, як проце свідчить таїні факт. Місцевий селянин С. Бичко має гарного садка, мабуть десяти з п'ять. Груші і яблук в ньому дуже

пер зі слов самих членів з'їзду підрахуємо, яку вагу для науки має цей з'їзд.

Більшість членів одноголосно заявляє, що цей з'їзд треба рахувати "неудачним" і по змісту і по виконанню.

З яскравих промов можна згадати тільки: професора Волкова про находку монта в с. Мезені, кролевецького повіту, д. Городцева—про хозарські городища та д. Шелухіна—про плачі на Україні.

На людину більше враження зробила археологична та етнографична виставка, ніж з'їзд з його "професорами" з семинарських учителів.

Виставка була поділена на сім оділів,

багато, доступиться у садок нікому не можна, бо сам Бичко стереже з рушицею. Зробив собі намета біля перелазу, що виходить на берег р. Удая, тай спінть собі один. Проти 4 августи, годин в 12 ночі, він почав спів коло намета, якісь

два постали голосно виводили: "Да воскресне Бог!" і кадили величезним чавуном: ладаном пахло на весь садок. Так вони, співаки, прошли аж до самої найкращої груші, що вже достигла тричі кругом. Тоді один з них сказав до другого: "Павле! благослови плоди цієї землі". Той щось йому одказав. I почали трисати груші. Коли настутили гарні гарні окунюк, стали виходити тиєю дорогою, куди і увійшли, тільки вже співали: "Хвалити Господа" і кадили тим таки чавуном. Бичко зразу злякався, а коли не відомі стали вже виходити з саду, один переступив перелаз, а другий ще—Бичко вхопив за окунюк і потяг низад. Тужить невідомий з окунюком сказав до тириша: "Павле! сатана держить за мішок. Порази її громом і мовінкою". Невідомий, що держав чавун з жаром, так ударив Бичка по голові, що аж засвітило в очах.

Жинка у нас скінчилася; жито зовсім кепське, 2—5 кіп на десят. Ярна краца, особливо ячмін: На десятні стало 15—17 кіп, копа дає 6—8 пуд. Багато селян перешли на яшиний хліб. Овес теж нічого, 12—14 кіп на дес., 5—6 пуд, з копи. Доці багато роблять школи. Коли на полі вже попростали; на низких місцях, в балочках води цілі озера.

СМІЛА, черкаського повіту (на Київщині). На Пречисту—15 августи—шо-ро-ку в Смілі відбувається годовий ярмарок. Привозять люде на той ярмарок силу діяного збіжжя, а також чимало мануфактурного товару, дрібної галантереї, образів, малюнків то що. Приходить у цей час у Смілу також чимало книгонош з силу так званої "лубочкої літератури"—російської та української—все видання д. Ситин, Губанових та К. Ко. Хот і як пильно перегляньте цю, з дозволу сказати, "літературу", а проте жадно путько відбігнути книжки, які зажадали та скочені. Робота затягнула страшно; день і ніч люди працюють, і хліба шматок не мають коли в'їсти. Усякі невеличкі свята за минулі роки селяни святкували і нічого не робили, а сьогодні року можна буде побачити, як вони працювали не тільки на невеликі свята та неділю, але і на самого Спаса.

Дякуючи добрій погоді, яка установилася після дощів, жнива кінчаться. Не можна сказати, щоб дощі нарobili надто вже великого лиха, як про це писалось по деяких часописах, котрі наперед пророкували, що на Волині на цей рік буде великий голод. Невідомо, як по інших повітах, в кременецькому повіті хліба повинно хватити, бо хоч і попсував дощі верхні та один нижній сніп, котрі вже покільчилися, за те сьогоріння пашня добра відає і дуже чиста, через це можна сподіватися, що голоду не буде.

КАТЕРИНОДАР (на Кубанщині). Ось уже тижнів зо два пройшло, як почав торгувати український кюск. Можна сказати, що справа йде поширення з добрим, що зостанеться непролітним, як якщо відладдити його кому за пів цини. Що ж до українських книжок, то найкраще Идуть українські книжки. Ось приклади: в перший день українських книг було продано на 9 карб. з копійками, а московські тільки на 20 коп. чи що. І тільки оце 8-го августи за московські книжки вторгновано більше пів карбонів. Тимчасом московських книжок в кюскові більше ніж на сотню карб. можна бути певним, що добра половина з них із зостанеться непролітним, як якщо відладдити його кому за пів цини. Що ж до українських книжок, то найбільше питання драма на 10 карб. і комедія, а їх саме в кіоскові зовсім мало; ідуть гарно праці Б. Грінченка, "Про старі часи на Україні" М. Грушевського. Ледве не вся розійшлася "Розвага". Історичні книжки взагалі ідуть гарно, особливо малі брошюри, але питаються і таких, як "Історія української народності"—М. Грушевського, та "Історія України—Русі" М. Аркаса.

Прохоча і вкраїнських газет, та на

жалі досі їх не відомі, які відомі, незабаром повинні Й вони прийти.

Місцеві публікою, яка навідуться до кіоску, багато помітно вчителів, а жіночтва зможе зовсім не видно.

Взагалі справа йде добре, тільки треба подбати, щоб у кюскові завше були усі

нові українські книжки, щоб публіка привикла всяку нову українську книжку шукати в кюскові, а це зробити дуже ліхко, бо українських книжок по наших книгарнях майже немає.

ВСЯЧИНА.

Допомога від запою. Помагаюти засоби від запою, пляців, дають особисті і листові по ради. Примітають тоді то і там то. На одновід три марки по 5 копійок.

Прочитавши таку сповідь, якісні Селезійов послали по пошті марки і проказ відзначити його від запою.

Через три дні Селезійов одержав друкованого листиста з копійкою маркою такого змісту:

"Во імя Отца и Сына и Святого Духа! Всёго проклятого зілля не перешкоди. Обіграйте його більше всього. Обходите ті інститути, що торгають ним, читаючи тричі: "Да воскресне Бог!". Прояхте помощи синатиле Микола. Не ходите до пільниць. Пийте чай з молитвою, цитроном і молоком. Амін!"

З'їзд злючинців. З'їзд злючинців, який хоча скликаний американським союзом д-ра Рейтман, видимо, дійсно зустріється. Так відомий "Бостонський Реділ" пропонував ознайомити з "середніми злодійськими ватахами".

"Цінністі Слід"—приставив такі доклади: 21 ліття злючинця з 20 років у тюрмі. Третя зінністі злючинця "що "прадіє" у Чікаго, вибрали тему: "Женщины і злючинці".

На з'їзді бажають взяти участь де-кілька відомих союзів. Всік проповіді і моральні виключаються. Промовляти на з'їзді можна буде тільки про справу.

Поліція ще не дала згоди на те, що вона не арештує учасників з'їзду, коли вони зберуться. Але хоч і не буде згоди поліції, то організатори обійтуться і без цього: тоді вони з'їзд зберуть десь негласно, без оповіщення про цю поїздку.

Листування редакції.

Ромни, с. П-ву. "Наш театр на селі" надруковано не буде.

Календарні відомості.

Неділя (11-а по Тройці, гл. 2), 17 августи.

Мч. Мирона і лужаній, при. Ампсія пічерськ.

Сх. сон. 5 год. 10 хв., зах. сон. 6 год. 50 хв.

Понеділок, 18 августи. Мч. Флора і Лавра,

св. Іоанна патр. констант.

Сх. сон. 5 год. 11 хв., зах. сон. 6 год. 18 хв.

Редактор М. Павловський.

Видавець С. Чикаленко.

Одеса

Шукаю місця чистої покоївки. Мал. Підв., 29, кв. 6, спіл. дворника.

2-0318-1

Місця чистої покоївки. Місця чистої покоївки. Місця чистої покоївки. Місця